

ФАКТОРИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ МОЛОДИХ ФАХІВЦІВ НА СУЧАСНОМУ РИНКУ ПРАЦІ

FACTORS OF IMPROVING THE COMPETITIVENESS OF YOUNG SPECIALISTS IN THE MODERN LABOUR MARKET

УДК 331.56

Чатченко Т.В.

к.е.н., доцент кафедри економічної теорії та економічних методів управління Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Давидова І.А.

к.е.н., доцент кафедри економічної теорії та економічних методів управління Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Стаття присвячена питанню зайнятості молодих людей в Україні. В ході дослідження проаналізовано стан ринку праці в Україні за різними параметрами. Розглянуто глобальну зайнятість молоді, визначено основні тенденції. Порівняно світові проблеми з безробіття молоді зі станом в Україні. Визначено основні проблеми безробіття молоді в Україні, запропоновано шляхи її подолання через компетентний підхід.

Ключові слова: безробіття, зайнятість, конкурентоспроможність, молоді фахівці, молодь, проблема зайнятості, ринок праці.

Статья посвящена вопросу занятости молодых людей в Украине. В ходе исследования проанализировано состояние рынка труда в Украине по разным параметрам. Рассмотрена глобальная занятость молодежи, определены основные тенденции. Выполнено сравнение мировых проблем по безработице молодежи с состоянием в

Украине. Определены основные проблемы безработицы молодежи в Украине, предложены пути ее преодоления через компетентный подход.

Ключевые слова: безработица, занятость, конкурентоспособность, молодые специалисты, молодежь, проблема занятости, рынок труда.

The article is devoted to the issue of employment of young people in Ukraine. The state of the labour market in Ukraine according to various parameters is analyzed in the study. The global employment of youth is reviewed, the main trends are identified. The global youth unemployment problems are compared with the situation in Ukraine. The main problems of youth unemployment in Ukraine are determined and ways for overcoming it through the competent approach are offered.

Key words: competitiveness, employment, employment problem, labour market, unemployment, young people, young specialists.

Постановка проблеми. В сучасних економічних та соціальних умовах питання безробіття стає все більш нагальною проблемою суспільства та економіки країн світу незалежно від рівня їх розвитку та добробуту. Безробіття є невід'ємним явищем ринкової економіки, але не є доцільним для неї, оскільки призводить до зменшення кількості платників податків, персоналу підприємств, доходів населення, як наслідок, до падіння купівельної спроможності населення. Найгострішим видом безробіття є безробіття серед молоді, оскільки саме молодь є стратегічним та інноваційним ресурсом країни, що визначає сферу її зайнятості пріоритетною частиною соціально-економічної політики держави. Відсутність роботи у молоді веде до неможливості задоволення її потреб та соціального відторгнення. Дослідження проблеми зайнятості молоді та пошук ймовірних шляхів, які б могли підвищити її конкурентоздатність, як наслідок, уникнути безробіття, є актуальною та викликає науковий інтерес.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Питання зайнятості та безробіття населення висвітлені в працях багатьох науковців, зокрема О.В. Волкової, О.А. Грішньої, Л.І. Безтелесної, Г.М. Юрчика, К.С. Лазоренка, В.В. Онікієнко, Ю.П. Туранського, П.Г. Перерви, Л.І. Михайлової, Т.І. Олійник, О.Ю. Шалевської, К.І. Якуби. Сутність, аспекти та ймовірні шляхи подолання молодіжного безробіття висвітлені в працях Є.О. Зеленевої, К.В. Зайцевої, Л.М. Ільч, Л.Г. Ткаченко, В.В. Онікієнко, Е.М. Лібанової, І.В. Тарасюк, С.С. Гринкевич, О.В. Ягірської та інших науковців.

Дослідженню безробіття та ринку праці присвячені праці багатьох іноземних вчених, серед яких можна назвати таких, як Д. Белл (D. Bell), С. Блетмен (C. Blattman), Л. Релтсон (L. Ralston), А. Кларк (A. Clark), А. Осавальд (A. Oswald), А. Куддо (A. Kuddo), Дж. МакКомбі (J. McCombie), С. Лагусен (C. Lahusen), М. Гугні (M. Giugni). Незважаючи на чисельність наукових праць, постійній зміни в зовнішньому середовищі та розвиток проблеми потребують подальшого дослідження.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження зайнятості серед молоді та формування шляхів підвищення конкурентоспроможності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Кількість безробітного населення у 2016 році в Україні склала 1 678,2 тис. осіб, що показало приріст на 12% до попереднього року. За віковими групами найбільший рівень безробіття спостерігається у 15–24 років (340,7 тис. осіб) та у 40–49 років (347,5 тис. осіб). Найменший – у 60–70 років (0,7 тис. осіб), тобто в непрацездатному віці. Серед вікових груп найбільше рівень безробіття збільшився у цьому періоді серед населення віком 30–34 років (40,5%), 15–24 років (37,8%) та 35–39 років (32,5%). У 2015 році кількість безробітних за усіма віковими групами повернулася до орієнтовного рівня докризових показників. Статистичні дані та розраховані темпи росту представлені у табл. 1, 2, що підтверджує проблему низької зайнятості серед молоді.

У структурі безробітних усі вікові категорії, крім 60–70 років, мають у середньому 1/5 від загальної кількості (рис. 1). Проте з огляду на те, що зако-

нодавство України визначає молодь та молодих громадян як громадян України віком від 14 до 35 років, частка безробіття серед молоді є досить високою [2].

Кількість безробітних у розрізі місця проживання (міські поселення та сільська місцевість) представлена в табл. 3. У 2016 році у міських поселеннях цей показник сягав 1 127,9 тис. осіб, у сільській місцевості – 550,3 тис. осіб. У містах найвища кількість безробітних наявна серед людей віком 15–24 років та 40–49 років, у селах тенденція поді-

бна до цієї. У селах найнижча кількість безробітних спостерігається серед людей віком 30–34 та 35–39 років. Структурно кількість безробітних у міських поселеннях складає 67,21%, на сільську місцевість припадають 32,79%. Більша кількість безробітної молоді у містах, ніж у селах, пояснюється внутрішньою міграцією молодих людей, які виїжджають із села до міста на навчання та роботу з метою пошуку кращого життя.

Розглядаючи безробіття за тривалістю пошуку роботи безробітними, слід сказати, що середня

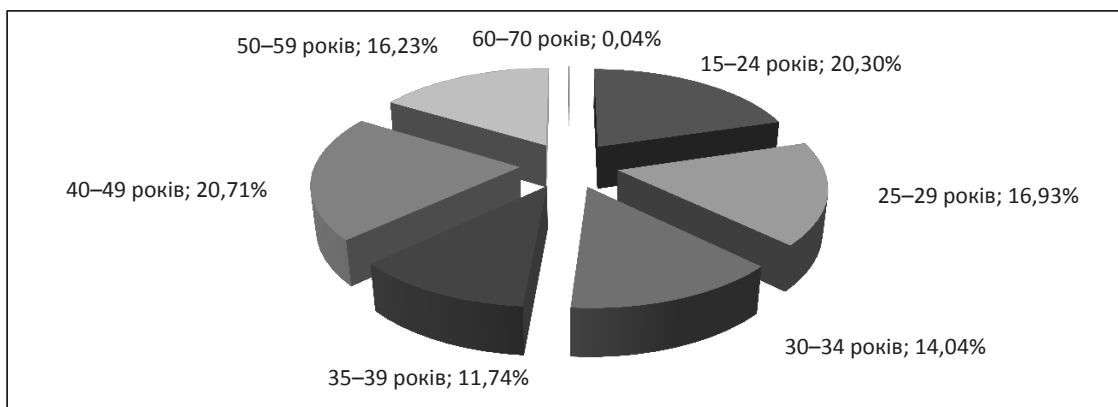

Рис. 1. Структура безробітних в Україні за віком

Джерело: побудовано авторами за джерелом [1]

Таблиця 1

Кількість безробітного населення за віковими групами за період 2010–2016 років, тис. ос.

Роки	Безробітне населення у віці 15–70 років	Зокрема, за віковими групами (років)						
		15–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	60–70
2010	1 713,9	434,5	280,5	216,6	211,3	356,8	213,9	0,3
2011	1 661,9	461,9	268,1	198,8	193,1	329,5	209,8	0,7
2012	1 589,8	400,7	290,7	190,0	173,7	316,9	217,2	0,6
2013	1 510,4	356,5	263,4	187,8	167,7	317,6	217,4	–
2014	1 847,6	451,8	319,9	261,8	216,5	359,2	237,9	0,5
2015	1 654,7	361,2	286,1	253,9	176,4	343,8	232,8	0,5
2016	1 678,2	340,7	284,2	235,6	197,1	347,5	272,4	0,7

Джерело: складено авторами за джерелом [1]

Таблиця 2

Ланцюгові темпи росту кількості безробітного населення за віковими групами за період 2010–2016 років, тис. ос.

Роки	Безробітне населення у віці 15–70 років	Зокрема, за віковими групами (років)						
		15–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	60–70
2010	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
2011	96,97	106,31	95,58	91,78	91,39	92,35	98,08	233,33
2012	95,66	86,75	108,43	95,57	89,95	96,18	103,53	85,71
2013	95,01	88,97	90,61	98,84	96,55	100,22	100,09	–
2014	122,33	126,73	121,45	139,40	129,10	113,10	109,43	–
2015	89,56	79,95	89,43	96,98	81,48	95,71	97,86	100,00
2016	101,42	94,32	99,34	92,79	111,73	101,08	117,01	140,00

Джерело: складено, розраховано авторами за джерелом [1]

тривалість збільшилась до семи місяців у 2016 році, у 2014 році вона складала п'ять місяців, у попередніх роках – шість місяців. У тривалості пошуку за місяцями найчастіше шукають роботу від 1 до 3 місяців (26,2%) та 12 місяців і більше (25,3%). З огляду на те, що молодь превалює у структурі безробітних, виявлена тенденція тривалого пошуку роботи притаманна і для них. Графічно цю тенденцію представлено на рис. 2.

Досліджуючи структуру безробітного населення за причинами незайнятості, статтю та міс-

цем проживання, виявили, що найбільше безробітних існує з таких причин:

- через звільнення за власним бажанням або за угодою сторін (33%);
- з економічних причин (22,4%);
- через відсутність працевлаштування після закінчення загальноосвітніх та вищих навчальних закладів (15,6%);
- через сезонний характер роботи (9,7%).

Ця тенденція підтверджується як у розрізі характеристики за статтю, так і за місцем прожи-

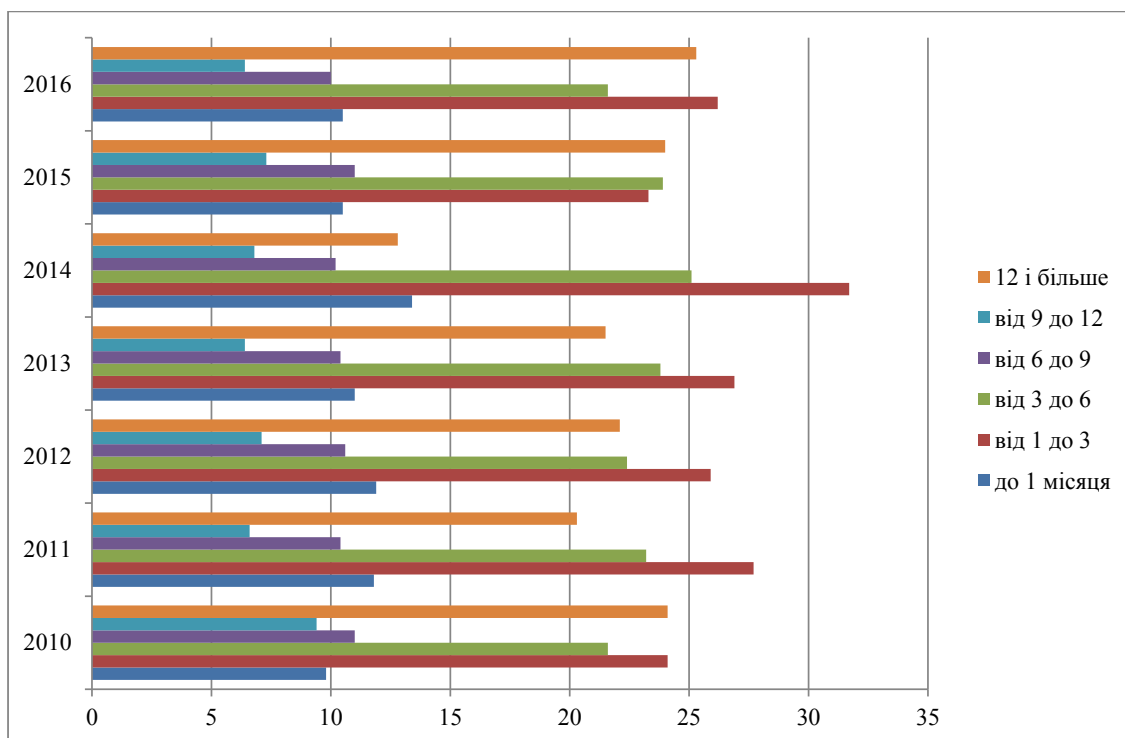

Рис. 2. Безробітне населення за тривалістю пошуку роботи за період 2010–2016 років, %

Джерело: побудовано авторами за джерелом [1]

Таблиця 3

Кількість безробітного населення за віковими групами та місцем проживання за період 2010–2016 років, тис. ос.

Рік	Безробітне населення віком 15–70 років	Зокрема, за віковими групами (років)						
		15–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	60–70
<i>Міські поселення</i>								
2010	1 238,8	318,3	219,1	158,2	140,5	249,5	152,9	0,3
2013	1 032,2	237,7	192,3	133,7	118,1	204,8	145,6	–
2014	1 289,4	289,9	218,7	197,1	158,2	253,3	171,8	0,4
2015	1 121,4	223,2	192,9	183,2	130,1	233,7	157,8	0,5
2016	1 127,9	200,8	190,3	169,6	142,1	240,8	183,7	0,6
<i>Сільська місцевість</i>								
2010	475,1	116,2	61,4	58,4	70,8	107,3	61,0	–
2013	478,2	118,8	71,1	54,1	49,6	112,8	71,8	–
2014	558,2	161,9	101,2	64,7	58,3	105,9	66,1	0,1
2015	533,3	138,0	93,2	70,7	46,3	110,1	75,0	–
2016	550,3	139,9	93,9	66,0	55,0	106,7	88,7	0,1

Джерело: складено авторами за джерелом [1]

вання (табл. 4). Відсутність працевлаштування молоді після закінчення загальноосвітніх та вищих навчальних закладів є однією з причин молодіжного безробіття.

Питання зайнятості молоді має нестабільну ситуацію також у глобальному вимірі. Проблеми відсутності стабільної роботи для молоді існують практично в усьому світі. В розвинутих країнах частка молоді, яка мимоволі працює неповний робочий день або займається тимчасовою роботою, зростає. Наприклад:

- у країнах, що розвиваються, кожен з чотирьох молодих людей не може знайти роботу, за яку платять більше 1,25 дол. США на день;
- у Польщі, Італії, Іспанії більше половини молодих людей працює на тимчасових контрактах;
- в Нідерландах кількість осіб, які працюють неповний робочий день, становить близько 44% всіх недавніх випускників шкіл [3].

Економісти також підкреслюють глобальний вимір вищезазначеної проблеми. Це відображається в міграції молодих людей, які залишити свою країну походження для пошуку кращих навчальних та трудових можливостей за кордоном [4, с. 39].

Вплив внутрішньої кризи України на зайнятість молоді посилюється розвитком світових проблемних напрямів. Досі Україна бореться із загальним економічним спадом та економічними перетвореннями. Обидві події привели до дисбалансу на ринку праці, в результаті чого зростає безробіття та відбувається посилення кількісних та якісних прогалин щодо попиту та пропозиції на ринку праці. Головна проблема для української молоді, як і для молоді з інших країн, полягає у слабкій та недостатній координації між системою освіти та робочою силою під час переходу від школи до роботи. Можна припустити, що головна асиметрія

молодіжної зайнятості є проблемою відносин та взаємодії між освітою та ринком праці. Важливим аспектом цієї проблеми є відсутність концепції стратегічного бачення у сфері працевлаштування молоді. Проаналізувавши світові тенденції розвитку та асиметрії на молодіжному ринку праці, можемо зазначити, що питання безробіття молоді в Україні стикається з подібними проблемами та належить до тієї ж площини.

Незважаючи на те, що криза зайнятості молоді є глобальною тенденцією, існують особливості, характерні для кожної країни. Статистику зайнятості молоді в Україні представлено на рис. 3.

Оцінивши зайнятість молоді на основі рис. 3, можемо зазначити, що менше 75% молодих людей в Україні працює. Також спостерігаються негативні тенденції, тобто дуже низький рівень зайнятості у віковій групі 15–24 років (до складу цієї групи входять випускники навчальних закладів) та його зниження протягом 2012–2016 років.

Аналіз статистичних даних в Україні аналогічно глобальним даним свідчить про високий рівень безробіття серед молоді в усіх вікових групах. Рівень безробіття серед молоді перевищив рівень безробіття населення працездатного віку протягом 2009–2016 років. Щодо 2017 року, то, згідно з даними Державної служби статистики, у I півріччі 2017 року рівень зайнятості серед осіб у віці 25–29 років становив 69,0% та був вищим, ніж в середньому серед усіх вікових груп (56,0%), а серед осіб віком 15–24 років цей показник склав лише 28,5%. Рівень безробіття, визначений за методологією Міжнародної організації праці (МОП), серед молоді віком 25–29 років у I півріччі 2017 року становив 11,4%. Серед осіб віком 15–24 років цей показник становив 17,8% та був майже удвічі вищим, ніж цей показник серед усіх вікових груп [1]. Високий рівень безро-

Таблиця 4

Безробітне населення за причинами незайнятості, статтю та місцем проживання у 2016 році, % [18]

Причини	Усе населення	Жінки	Чоловіки	Міські поселення	Сільська місцевість
Вивільнені з економічних причин	22,4	25,3	20,7	25,5	16,2
Звільнені за власним бажанням, за угодою сторін	33,0	35,1	31,6	37,3	24,2
Звільнені у зв'язку із закінченням строку контракту або договору найму	9,4	5,9	11,6	9,1	9,8
Не працевлаштовані після закінчення загальноосвітніх та вищих навчальних закладів	15,6	17,7	14,3	14,2	18,5
Робота має сезонний характер	9,7	6,7	11,6	5,5	18,3
Не зайняті через виконання домашніх(сімейних) обов'язків	3,2	4,4	2,4	2,1	5,3
Звільнені за станом здоров'я, через оформлення пенсії	1,8	1,1	2,3	2,1	1,4
Демобілізовані з військової строкової служби	0,7	–	1,1	0,2	1,6
Інші причини	4,2	3,8	4,4	4	4,7

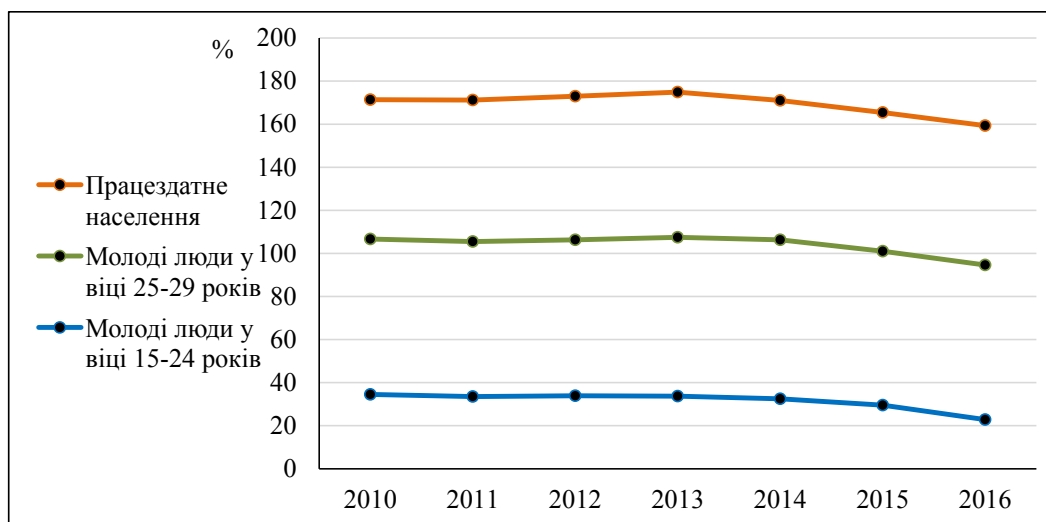

Рис. 3. Рівень працевлаштування молоді в Україні на 2005–2016 роки, %

Джерело: складено авторами за джерелом [1]

біття обумовлений тим, що значна частина молодих людей не має необхідних професійних навичок та досвіду роботи. У середньому по країнах ЄС рівень безробіття серед молоді віком 15–24 років становить 16,9%.

Одним з витоків високого безробіття серед молоді є навчальний процес та роботодавці. Учасники навчального процесу поставлені у скрутне положення та мають низьку мотивацію через відсутність адекватного попиту на висококваліфіковану робочу силу та підвищення кваліфікації з боку роботодавців. Як говорять експерти про соціальну політику та ринок праці, «наявний ринок праці не показує попиту поглиблення знань <...>, що призводить до виникнення інституційного мутанта – система вищої освіти з низькими вимогами до якості освіти від її безпосереднього споживача» [5, с. 70].

Дослідження показали наявність у системі вищої освіти негативних процесів, які стали причиною дисбалансу між попитом ринку праці та якістю вищої освіти. Стратегічним інвестором вищої школи в Україні виявилися батьки, котрі фінансують освіту своїх дітей. В результаті останнім часом значно збільшився контингент студентів ВНЗ, що вплинуло на забезпечення якості вищої освіти.

Через зростання кількості випускників виникла проблема працевлаштування. Сьогодні велика кількість випускників не працевлаштовується після закінчення вищих навчальних закладів. Досвід зарубіжних країн свідчить про те, що реалізація стратегії підвищення якості вищої освіти можлива тільки на підставі соціального партнерства вищої освіти з роботодавцями. У цих умовах можна вирішити проблеми працевлаштування випускників та забезпечити різні види економічної діяльності кваліфікованими кадрами, а головне, створити умови для інноваційного розвитку.

Річ в тім, що раніше українська освіта була зосереджена лише на самій собі, тому що питання конкуренції між суб'єктами на ринку праці та на ринку освіти не було настільки гострим. Така ж проблема існувала в Польщі, де молоді випускники університетів не могли знайти роботу відповідно до їхньої освіти.

Низька якість робочих місць в Україні є однією з причин безробіття серед молоді, іншими словами, існує поширеність маргінальних робочих місць, які неприйнятні для молоді. Це зменшує потенціал підприємств, інноваційний розвиток (технологія, обладнання, знання, кваліфікація працівників тощо) в Україні. Надзвичайно низькі бюджети, які витрачають компанії на потреби навчання, не сприяють інноваційному розвитку підприємств. В результаті Україна посідає 81 місце у світі за рівнем інноваційності підприємств на основі даних Всесвітнього економічного форуму «Глобальний Звіт про конкурентоспроможність 2017–2017 років» [6].

Окрім низької інноваційної спроможності підприємств, також слід звернути увагу на такі обмежувальні фактори, як відсутність державної підтримки інноваційних продуктів (123 місце у світі), недостатні передумови для інноваційної діяльності (82 місце у світі), низький рівень співпраці між бізнесом та університетами (74 місце у світі) [7].

Українські науковці також згадують низьку якість освіти як одну з основних причин безробіття серед молоді. Ця причина обґрунтовується таким чином:

- небажання роботодавців наймати недосвідченого та некваліфікованого молодого спеціаліста;
- суттєвий розрив між освітніми програмами та потребами підприємств;
- формальний підхід до розроблення програм професійного навчання;

- розбіжність між освітніми послугами та реальними потребами ринку праці;
- невідповідність знань, отриманих в навчальних закладах, вимогам роботодавців;
- відсутність досвіду та накопиченого соціального капіталу;
- обмежені можливості стажування студентів на підприємствах [8, с. 82].

На думку авторів, такий погляд на зайнятість молоді в Україні є досить однобічним, оскільки існує багато інших важливих причин безробіття серед молоді. Виокремлено такі причини.

1) *Якість освіти залежить від соціальних чинників.* Безробіття серед молоді часто викликано соціальними факторами, а саме індивідуальними якостями випускників професійних шкіл. Існує вплив окремих психологічних особливостей учнів на навчання, при цьому результати вже підтверджені підходом до компетентності в системі освіти, а саме щодо розроблення освітніх та професійних стандартів. Відповідно, вимоги до професійної орієнтації людей, що працюють з абітурієнтами, студентами та учнями, слід посилити. ЗМІ та молодіжні організації повинні вдосконалити психологічне усвідомлення молоді про роль, яку вони можуть і будуть грати в розвитку своєї країни, та змінити ставлення до деяких загальних тимчасових і неперспективних форм молодіжної діяльності [9, с. 44].

2) *Економічне підґрунтя.* Зниження якості освіти молодих кадрів має економічний характер. Низький рівень якості життя ставить перед молоддю дилему освіти або роботи, що приводить їх до вибору другого варіанта.

3) *Культура суспільства.* Соціокультурні особливості розвитку країни не сприяють підвищенню якості освіти, а також зайнятості молоді; а саме існує слабкий розвиток громадянського суспільства, а отже, брак досвіду створення механізмів ефективної співпраці між державними установами (освітніми установами, роботодавцями, урядами, молодіжними організаціями тощо); незрілість суспільства та неадекватність більшості роботодавців щодо усвідомлення необхідності інвестицій в людський капітал.

4) *Вимоги роботодавців до кваліфікації.* Розглядаючи питання якості освіти та зайнятості молоді, дослідники стверджують, що роботодавці є мірою кваліфікаційних вимог, оскільки бізнесові потреби ринку праці визначають реальні вимоги до професіоналів, їх практичні знання та навички. На перший погляд, це, здається, відповідає реальній ситуації, однак, це не включає рівень освіти, компетентність та кваліфікацію роботодавців. Це принципово, оскільки роботодавці часто отримують освіту раніше, ніж сучасні випускники. В умовах відсутності постійного або періодичного навчання кваліфікаційний рівень роботодавців не може відповідати вимогам сучасних реалій.

Авторами досліджено закордонні практики, які могли б вирішити питання розриву між випускниками навчальних закладів та вимогами роботодавців. У країнах ЄС та Сполучених Штатах Америки є досить цікавий досвід, який може допомогти вирішити цю проблему. Підприємства реального сектору економіки фінансують 60% наукових кадрів у вищих навчальних закладах. Це співробітництво також передбачає створення системи пільг та додаткових прав, зокрема вільного використання державних дослідницьких лабораторій, стимулів для придбання сировини, податкових пільги.

Також важливим є використання принципу активізації службами зайнятості розвинених країн та використання цього як загального орієнтира розвитку. Цей принцип передбачає запровадження механізмів стимулювання та підвищення мотивації до зайнятості й забезпечення кращих можливостей шукачам роботи. Ключовими елементами цього підходу є підсилення спроможності безробітного стати до роботи, стимулювання активнішого включення до пошуку роботи, а також формування мотивації до ефективної зайнятості замість орієнтації на отримання допомоги по безробіттю. При цьому забезпечення активізації безробітних та економічно неактивного населення стає ключовим завданням для урядів, державних служб зайнятості та соціальних партнерів на усіх рівнях.

Висновки з проведеного дослідження. Для підвищення конкурентоздатності молоді на ринку праці варто зосередитися на впровадженні компетентного підходу. Це є можливим тільки за умови участі роботодавців, випускників, соціальних партнерів та інших учасників разом з викладачами навчальних закладів. За українських реалій надзвичайно стрімкого розвитку як національних економік, так і глобального простору є лише одна альтернатива: співпраця представників сфери освіти та роботодавців у розробленні та впровадженні освітніх програм.

Створення простору для обговорення та реалізації програм інтеграції запитів роботодавців до формування навчальних програм могло б забезпечити нові умови на ринку праці та вплинути на конкурентоздатність шукачів роботи. Діалектична єдність між навчальними закладами та компаніями-роботодавцями дає такий результат: сукупність результатів навчання в динаміці та їх комбінація приводять до набуття студентами відповідної компетентності, з одного боку, а з іншого боку, оволодіння певною компетентністю вимагає оволодіння конкретними знаннями та навичками, які є традиційними результатами навчання. Тобто важливо також усвідомити, що подолання асиметрії у сфері молодіжної зайнятості та здійснення відповідної політики щодо сприяння зайнятості молоді можливі лише за умови розгляду цілої низки причин, таких як статистичні, соціальні, демографічні, психологічні, економічні, технологічні, правові, соціокультурні та політичні.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Офіційна сторінка Державної служби зайнятості України. URL: <http://www.dsz.gov.ua>.
2. Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні: Закон України від 5 лютого 1993 року № 2998-XII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2998-12>.
3. European Commission. Persuading actions no promote unemployed back to work. Financial sanctions imposed on unemployment insurance benefit recipients (Denmark, Brussels, October 2012). URL: http://ec.europa.eu/employment_social/empl_portal/weesp/DK-6.
4. Kuddo A. Public Employment Services, and Activation Policies. Washington DC: World Bank, 2012. P. 33–41.
5. Mavromaras K. Assessing the incidence and wage effects of over skilling labour market. The Economic Record. 2017. № 278. P. 60–72.
6. The Global Competitiveness Report 2017–2018. URL: <https://www.weforum.org/reports/the-global-competitiveness-report-2017-2018>.
7. Venn D. Eligibility Criteria for Unemployment Benefits. Quantitative Indicators for OECD and EU Countries. France: OECD Social, Employment and Migration Working Papers, 2016. 263 p.
8. Юрик Я.І., Близнюк В.В. Якість робочої сили як ключовий фактор інноваційного розвитку України. Економіка і прогнозування. 2014. № 1. С. 67–86.
9. Tubb H. Activation and Integration: Working with Individual Action Plans. Toolkit for Public Employment Services. European Commission: Brussels, DG Employment, Social Affairs and Inclusion, 2012. P. 41–49.

REFERENCES:

1. State Statistics Service of Ukraine, available at: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
2. The Verkhovna Rada of Ukraine (1993), The Law of Ukraine “About promotion of social formation and development of youth in Ukraine”, available at: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2998-12>.
3. European Commission (2012, October) Persuading actions no promote unemployed back to work. Financial sanctions imposed on unemployment insurance benefit recipients. Denmark, Brussels, available at: http://ec.europa.eu/employment_social/empl_portal/weesp/DK-6.
4. Kuddo A. (2012). Public Employment Services, and Activation Policies. Washington DC: World Bank, 33–41.
5. Mavromaras K. (2017) Assessing the incidence and wage effects of over skilling labour market. The Economic Record, № 278, 60–72.
6. The Global Competitiveness Report 2017-2018, available at: <https://www.weforum.org/reports/the-global-competitiveness-report-2017-2018>.
7. Venn D. (2016, January) Eligibility Criteria for Unemployment Benefits. Quantitative Indicators for OECD and EU Countries. France: OECD Social, Employment and Migration Working Papers, p. 263.
8. Yuryk Ya.I., Blyzniuk V.V. (2014) Yakist robochoi syly yak kliuchovyi faktor innovatsiinoho rozvytku Ukrainy [Quality of labor as a key factor in Ukraine's innovation development]. Economics and Forecasting, no. 1, pp. 67–86.
9. Tubb H. (2012) Activation and Integration: Working with Individual Action Plans. Toolkit for Public Employment Services. European Commission: Brussels, DG Employment, Social Affairs and Inclusion, 41–49.

Chatchenko T.V.

Candidate of Economic Sciences,
Senior Lecturer at Department of Economic Theory
and Economic Management Methods
V.N. Karazin Kharkiv National University

Davydova I.A.

Candidate of Economic Sciences,
Senior Lecturer at Department of Economic Theory
and Economic Management Methods
V.N. Karazin Kharkiv National University

**FACTORS OF IMPROVING THE COMPETITIVENESS
OF YOUNG SPECIALISTS IN THE MODERN LABOUR MARKET**

The article considers the issue of employment of young people in Ukraine. The state of the labour market in Ukraine is analyzed by various parameters (age, sex, place of residence, etc.). Dynamics and structure of indicators for several years are considered. Causes of unemployment are investigated and defined that one of the important causes is not employed at the end of secondary and higher education.

The global youth employment is reviewed in the article. The global youth unemployment problems are compared with the situation in Ukraine. There is defined the problem of the lack of stable work for young people exists almost everywhere in the world. World problems and internal crisis in Ukraine in common are led to an imbalance in Ukrainian labour market.

The authors assume that the main asymmetry of youth employment is the problem of relations between education and labour market. Due to the increasing number of graduates, there is a problem of employment. A significant number of graduates does not get a job and join the ranks of the unemployed. The reasons for

this phenomenon are determined. These include the following: individual qualities of graduates, a decrease of education quality, weak civil society, requirements of employers, and lack of recognition of the need for investment in human capital.

It was searched for ways that can solve certain problems. The authors define the fact that enterprises in the real sector in the USA and Europe finance the scientific staff in institutions of higher education. The collaboration also provides a system of benefits and has a positive effect on the employment situation of young people. Also developed countries use the principle of activation by the employment services and use it as a general development direction.

Introduction of a competent approach is offered. The approach means the participation of employers, graduates, social partners, and others with the lecturers of educational institutions. Creating a space for discussion and implementation of integration programs of employers' requests for curriculum development could create new conditions on the labour market and affect the competitiveness of jobseekers.